

Västra Götalandsregionens Bredbandstöd

Riktlinjer för sökande kommuner

2014-11-18

Bredbandssamverkan i Västra Götaland

INNEHÅLL

1	BAKGRUND OCH SYFTE MED VGR ´S BREDBANDSSTÖD	3
2	MÅL.....	4
3	BREDBANDSBRISTER I KOMMUNERNA I VÄSTRA GÖTALAND	5
4	VÄSTRA GÖTALANDSREGIONENS BREDBANDSSTÖD	5
4.1	Nå telestationsområden utan fiberanslutning med en fibersträckning och en ny fiberanslutningspunkt.....	6
4.2	Nya fiberanslutningspunkter för fiberföreningar	6
5	ÖVRIGA KRAV I UTFÖRANDEFASEN	6
5.1	Öppna nät	6
5.2	Grossistprissättning på den nya fiberstrukturen	7
5.3	Andra offentliga stöd	7
5.4	"Clawback", återbetalningsmekanism.....	8
5.5	Upphandling av tillhandahållande med öppna och icke diskriminerande villkorError! Bookmark not defined.	
5.6	Mallar	9
5.7	Dokumentation och registrering av fiberstrukturen.....	9
5.8	Stödberättigade kostnader	9
6	ANSÖKNINGSPROCESS OCH TRANSPARENS.....	10

1 Bakgrund och syfte med VGR´s bredbandsstöd

Tillgång till en säker och kapacitetsstark Internet uppkoppling blir allt viktigare för allt fler medborgare. Det kan gälla att ta del av information, ha kontakt med myndigheter, göra ekonomiska transaktioner, inköp eller att annonsera sin verksamhet mot potentiella kunder. Kapacitetsstark internetuppkoppling förbättrar också förutsättningarna för effektiv vård och omsorg, mindre bilpendling, möten utan resor med bra kvalitet och bättre distansutbildning.

En fortsatt utbyggnad av bredband med hög kapacitet har därför alltmer blivit en nödvändighet för hushåll och företag. Utvecklingen av tjänsteutbud och kundernas efterfrågan pekar tydligt på att kraven på att både sända och ta emot stora mängder information snabbt ökar och att utbyggnaden av fibernätet behöver skyndas på. I den utbyggnadsstrategi som beslutats av regionstyrelsen 2009 ingår bl a att ansluta kvarvarande telestationsområden med fiber och att identifiera nya anslutningspunkter som ska förses med fiber, från vilka fiberföreningar m fl kan ansluta med nät till hushåll och näringsliv.

Västra Götalandsregionen behöver i samverkan med andra intressenter pröva möjligheterna att själva åstadkomma en önskad utbyggnad av infrastrukturen för IT-bredband.

Kommuner och region arbetar tillsammans med den fortsatta bredbandsutbyggnaden genom en styrgrupp och arbetsgrupp under namnet Ubit. BRU´s presidium är styrgrupp. Under 2009 antog Regionsstyrelsen en IT-infrastrukturstrategi för länet.

Den nationella bredbandstrategin som lanserades den 3 november 2009 bekräftar att länets IT-infrastrukturstrategis mål är steg i rätt riktning och att statens roll är främst att säkerställa att konkurrensen fungerar och låta marknaden klara fortsatt bredbandsutbyggnad på kommersiella villkor.

Länet ligger väl till vad gäller utbyggnad och täckning med ADSL men sämre vad gäller fiber där tätheten enligt Post- och Telestyrelsens (PTS) mätningar är sämre än riksgenomsnittet. En förbättring har skett successivt sedan samverkansarbetet påbörjades. Länet har utvecklats lite snabbare än de flesta andra delar av Sverige men ligger år 2013 fortfarande lite efter Sverigegenomsnittet.

För att gå mot skrivningarna i länets IT-Infrastrukturstrategi om bredband med högsta hastighet och kapacitet till alla företag och hushåll mm behöver region och kommuner göra fortsatta insatser. Regionala Utvecklingsnämnden (RUN) beslutade den 15 september 2009 om att inleda en sådan satsning genom att anvisa 30 mnkr per år för fortsatt fiberutbyggnad under de närmaste åren. Regionens anvisade medel skall mötas av minst lika mycket från kommunerna och kan kompletteras genom medverkan från kommersiella aktörer.

Den trådlösa utbyggnaden fortsätter i länet. Gamla trådlösa tekniker byts mot nya med dramatiskt högre kapacitet och lägre strömförsörjning och därmed lägre strålningseffekter. Utbyggnaden på detta område är dock även den starkt beroende av ytterligare fibersträckningar till befintliga och nya mobilmaster för att åstadkomma denna kapacitet.

2 Mål

I den gamla IT-infrastrukturstrategin finns ett femårigt perspektiv utifrån den statliga bredbandsutredningen ”Bredband 2013” med år 2013 som slutår. En ny bredbandstrategi för Västra Götalands län är under framtagande utifrån den nationella utredning kring den nationella bredbandstrategin som slutredovisades våren 2014 och utifrån Post & Telestyrelsens bredbandskartläggning för år 2013. Tills den nya bredbandstrategin är beslutat gäller dessa riktlinjer enligt den gamla strategin och utifrån det arbete som pågår på ett mycket positivt sätt i länet.

Följande mål gäller därför tills vidare;

1. Så många som möjligt av kvarvarande kopparanslutna telestationer, 77 st, skall anslutas med fiber eller radiolänk med kapacitet att klara utredning ”Bredband 2013” mål om 2 Mbit/s både nedströms och uppströms(symmetriskt) och ha uppgraderingsmöjlighet till 10 Mbit/s symmetriskt.
2. Uppgradera radiolänkanslutna telestationsområden med fiberkapacitet för att klara nuvarande och framtida behov. 77 st.
3. Den nationella bredbandstrategins mål att 90 % av alla invånare skall ha möjlighet att få 100 Mbit/s nedströms år 2020 är gällande även i Västra Götalands län.
4. Mobilt bredband via UMTS(3G), LTE (4G) eller annan likvärdig teknik skall finnas i hela länet. Kapaciteten i näten skall vara kraftfull nog att kunna hantera olika typer av professionella tillämpningar med bild och videobehov.

Dessa mål innebär att ett fokus på ytterligare fiberförtätning i länet ger möjlighet och förutsättningar att nå stödets övergripande syften. Av detta skäl kommer VGR bredbandsstöd att ha ett fortsatt huvudfokus att nå ut med fiber längre ut på landsbygden samt förtäta fiberstrukturen utanför tätorterna genom att skapa nya fiberanslutningspunkter.

3 Bredbandsbrister i kommunerna i Västra Götaland

Bredbandsbristerna i Västra Götaland kan beskrivas som brister på följande nivåer;

1. Kvarvarande vita och gråa fläckar/områden utan bredband alls. 77 områden i länet.
2. Radiolänkanslutna telestationsområden. Maximalt kan 8/0,8 Mbit/s (mottaga/sända) ADSL beställas. 77 områden i länet. Totalt inom detta område bor det ca 35-40.000 invånare.
3. Områden utanför ca 2 kms fågelavstånd från närmaste telestation. Utanför detta område har man inte möjlighet att beställa trådbundet bredband med 2/2 Mbit/s (mottaga/sända) ADSL som var ett mål för 2010 enligt IT-infrastrukturstrategin.

Inom dessa bostadsområden bor det ca 110.000 personer enligt Ubit gruppens kunskapsmaterial i form av befintlig bredbandsutbyggnad och befolkningsregister.

Hjälp att hitta dessa områden inom den egna kommunen kan erhållas via det kunskapsmaterial som länet samlat i en GIS-databas som ges tillträde till efter överenskommelse. Förhoppningsvis skall denna GIS-databas kunna synliggöras publikt så småningom. Detta material får gärna användas i kommunernas marknadsanalys som krävs för ansökan om Västra Götalandsregionens bredbandsstöd.

Kommunerna har ett ansvar att föreslå och prioritera bland sina tänkbara utbyggnadsobjekt vid begränsade finansiella resurser.

4 Västra Götalandsregionens bredbandsstöd

I linje med IT-infrastrukturstrategin kommer huvudfokus för satsningarna att vara att få fiber längre ut på landsbygden. Kommunerna och Västra Götalandsregionen skall betala lika stor andel av projektkostnaderna som redovisas i ansökningarna.

Kommersiella aktörer bör fås att delta i finansiering så långt det är möjligt.

Kommunens upphandling ska etablera och tillhandahålla de nya fibersträckorna. Tillhandahålla betyder i detta sammanhang bygga, äga och sköta drift och underhåll på de nya fibersträckningarna/bredbandsnäten. Kommunen ska även svara för uppföljning av avtalets villkor gentemot upphandlad Bredbandsoperatör. Avtalet ska ha en avtalstid om minst sju år. Vid bristande uppfyllelse av villkoren kan kommunen via avtalet vidta åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Genom kommunens undertecknande av sin ansökan om VGR-bredbandsstöd för att etablera och tillhandahålla bredbandsnät, förbinder sig kommunen dels att följa de villkor som gäller för stödet och som redovisas översiktligt i punkterna 5.1-5.8 nedan, dels att på Västra Götalandsregionens begäran kräva återbetalning av utbetalade stödmedel från Bredbandsoperatören. En sådan begäran från Västra Götalandsregionen kan i sin tur initieras och baseras på beslut från EU-kommissionen eller Europeiska domstolen. EU-kommissionens riktlinjer för statligt stöd för utbyggnad av bredband (2013/C25/01) samt EU-kommissionens generella gruppundantag för statligt stöd (Förordning (EU) nr 651/2014) är de regelverk som ligger till grund för såväl VGR's som de kommunala offentliga insatserna.

Detta stödprogram kan inte kombineras med andra offentliga stöd.

Nedanstående punkter är åtgärder som kan delfinansieras med stödet.

4.1 Nå telestationsområden utan fiberanslutning med en fibersträckning och en ny fiberanslutningspunkt.

Telestationsområden utan riktigt bredband är vår viktigaste prioritering. En lista finns inom länet med de kvarvarande 155 vita/grå telestationsområden. Dessa områden saknar kraftfullt trådbundet bredband. Dessa kallas inom det offentliga EU-regelverket vita och grå områden samt vita NGA områden. Vita områden är områden utan bredband alls. Vita NGA områden saknar helt en fiberpunkt. NGA står för "Next Generation Access". Den enda teknik som är godkänd som NGA-teknik är fiber, kabelsystem med DOCSIS 3 eller VDSL 2 inom 500 meter.

4.2 Nya fiberanslutningspunkter för fiberföreningar

Nya anslutningspunkter närmare lokala fiberföreningar ger bättre kalkyler för deras bredbandsanslutningar i de kommersiellt besvärligaste bredbandsbristområdena i Västra Götalands län. Fiberanslutningspunkten bör placeras där fiberföreningens operatör/tjänsteleverantör vill ha den inom området eller där kommunen anser den passar bäst utifrån kommunens samhällsplanering. Dessa anslutningspunkter skall ligga inom områden med bredbandsbrister enligt ovan. Finns fiber redan inom området från någon kommersiell aktör erhålls ej stöd för ytterligare fiberutbyggnad. Inga områden utöver de tre bristområden som är beskrivna i dessa riktlinjer under avsnitt 3 kommer att accepteras för stöd.

5 Övriga krav i utförandefasen

5.1 Öppna nät

Fiberstrukturen fram till telestationsområdet/mobilmasten/fiberföreningen måste vara öppen och tillgänglig för marknadens tjänsteleverantörer till marknadsmässiga priser.

Genom att ställa krav på att fiberstrukturen fram till den nya fiberpunkten är öppen vill vi dels poängtera att leverantörer skall hålla sig till väl standardiserade lösningar samt att den värdekedja som byggs upp möjliggör för slutkunderna att kunna välja mellan flera olika tjänsteleverantörer.

Kraven på fiberstrukturen relaterar till kanalisationsnivån och svartfiber/ledningsnivån eftersom det är dessa nivåer som avses upphandlas i första hand. I enlighet med det EU-rättsliga regelverket ska svartfiber och eventuell kapacitetstjänst vara öppet under minst 7 år enligt avtalet med utvald leverantör. När det gäller kanalisationsnivån får rätten till tillträde till kabelrör och stolpar inte tidsbegränsas. Detta nya krav innebär att minst tre rör skall läggas ner fram till den nya fiberanslutningspunkten i en multiduct-kanalisation eller tre separata kanalisationsrör.

Öppna nät, som tillhandahålls på skäliga icke diskriminerande villkor bidrar till att tjänsteleverantörerna kan erbjuda såväl näringsliv, hushåll som offentlig sektor tillgång till ett brett utbud av prisvärda IT-tjänster.

Stödet syftar inte till att i första hand skapa en mångfald av nätägare, utan snarare till en mångfald av tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i näten. Terminologin kring olika roller inom området kan beskrivas på nedanstående vis.

Nätägare

Kan vara en nätgrossist, teleoperatörer, fiberföreningar, kommunen, kommunala stadsnät, energibolag osv. Bygger oftast ett rent passivt nät på ovan nämnda kanalisationsnivå och svartfibernivå.

Kommunikationsoperatör

Kommunikationsoperatören (KO) ansvarar för att tjänsteutbudet i nätet innehåller en mångfald av tjänster från olika tjänsteleverantörer. D v s KO är en tjänstemäklare på bredbandsnät. KO sätter upp aktiv elektronik och lyser upp svartfibern som byggts. KO sköter alltid driften av sitt aktiva nät och ibland också driften av det passiva nätet, och kan även stå för nätplanering. Kan vara en befintlig nätoperatör men mer och mer en leverantör som specialiserar sig på att vara kommunikationsoperatör.

Tjänsteleverantör

Har relationen till slutkund. Kan vara befintliga operatörer, bredbandsleverantör, TV bolag eller företag som specialiserar sig på enskilda tjänster som IP-telefoni, spel, musikdistribution, videodistribution, affärssystem etc.

5.2 Grossistprissättning på den nya fiberstrukturen

EU's riktlinjer för bredbandsutbyggnad gällande prissättning bör beaktas d v s grossistpriserna bör grunda sig på de genomsnittliga offentliga (reglerade och oreglerade) grossistpriser som råder i andra jämförbara, mer konkurrensutsatta områden av landet. Priset för de tjänster som Bredbandsoperatören erbjuder i Bredbandsnätet ska alltid vara avståndsoberoende. Priserna för tjänsterna skall vidare alltid vara icke-diskriminerande. PTS reglering av den dominerande aktören på svenska marknaden avseende grossistpris ska användas som vägledande riktlinjer om oklarhet eller konflikt rörande prissättningen i Bredbandsnätet skulle uppkomma. Bredbandsoperatören ska i avtalet med kommunen förbinda sig att efterleva den praxis som PTS utvecklar under avtalstiden.

5.3 Andra offentliga stöd

Västra Götalandsregionens bredbandsstöd får inte kombineras med andra offentliga stöd. Nätägaren och/eller kommunikationsoperatören får således inte motta offentligt stöd från andra stödgivare än Västra Götalandsregionen och den aktuella kommunen i förhållande till det aktuella projektet.

5.4 "Clawback", återbetalningsmekanism

Offentliga stöd till en kommersiell marknad skall enligt EU-kommissionen ha en återbetalningsmekanism. I den avtalsmall som Västra Götalandsregionen har tagit fram finns det därför regler om skyldighet för stödmottagaren att återbetala hela eller del av erhållet stöd om stödmottagarens vinst från Bredbandsnätet är högre än den genomsnittliga lönsamhetsgraden i industrin under samma period. Stödmottagaren ska varje år upprätta en separat skriftlig redovisning av sin verksamhet och dess lönsamhet med Bredbandsnätet under det gångna kalender-

året. Krav på återbetalning kan dock endast ställas om stödmottagaren (och andra bolag i samma koncern) har erhållit minst 10.000.000 kronor ackumulerat i stöd.

När Bredbandsnäten har varit i drift i fem år ska kommunen i sådana fall kontrollera om stödmottagarens vinst under femårsperioden har överstigit den genomsnittliga lönsamhetsgraden i industrin. Därefter skall kontrollen göras årligen. Denna del beskrivs också i den avtalsmall som Västra Götalandsregionen tillhandahåller.

Skulle kommunens kontroll visa att stödmottagarens lönsamhet från Bredbandsnätet har överstigit den genomsnittliga lönsamhetsgraden i industrin, ska kommunen ha rätt att återkräva belopp som motsvarar den ”övervinst” som stödmottagaren har gjort. Återbetalda stödbelopp ska fördelas mellan kommunen och Västra Götalandsregionen med hälften vardera.

5.5 Upphandling av tillhandahållande med öppna och icke diskriminerande villkor

Kommunernas tilldelning av kontrakt skall ske efter upphandling i enlighet med gällande lagstiftning av ett tillhandahållande av bredbandsinfrastruktur till definierat område enligt avsnitt 4.1 och 4.2 ovan. Detta innebär att kommunen skall be marknadens aktörer bygga, äga och sköta driften av den upphandlade sträckan. Endast undantagsvis när marknaden ej visat intresse att kan annat agerande godkännas. Kommunens bredbandstrategi skall innehålla en marknadsanalys enligt den mall för bredbandstrategi som Västra Götalandsregionen tillhandahåller. Man måste dock ej använda exakt denna mall för sin strategi men en marknadsanalys skall finnas i dokumentet.

EU-kommissionens riktlinjer för bredbandsutbyggnad och det generella gruppundantaget för statligt stöd innehåller riktlinjer för beviljande av statligt stöd för bredbandsutbyggnad. I riktlinjerna anges att beviljande av statligt stöd ska föregås av ett transparent och likabehandlande anbuds förfarande.

EU-kommissionen anger att de grundläggande principerna för offentlig upphandling ska följas, d.v.s. de principer som kommer till uttryck i 1 kap 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Detta innebär att kommunen ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingen på ett öppet sätt.

Ovanstående innebär att upphandlingarna kommer att följa de grundläggande principerna för offentlig upphandling, dessa riktlinjer för bredbandsstöd, VG-läns strategi för it-infrastruktur, EU-kommissionens beslut av den 2011-08-22 om godkännande av stöd för bredbandsutbyggnad samt EUs generella gruppundantag för statligt stöd.

De utvärderingskriterier som ska användas av kommunen i upphandlingen är:

- minsta stödbehov,
- teknikneutralitet gentemot accessteknologier,
- grossistprissättning,
- kvalitet i offererade fiberavlämningspunkter

Ovan angivna kriterier ska alltid utvärderas. Kriteriet minsta stödbehov ska vara det högst rankade av valda kriterier. I övrigt är kommunen fri att närmare utforma utvärderingsmodellen inom ramen för de grundläggande upphandlingsrättsliga

principerna. Om ett kommunägt bolag lämnar anbud i upphandlingen, ska bolaget behandlas på samma sätt som övriga anbudsgivare.

Ett annat krav i upphandlingen som också framgår av upphandlingsmallen är att en inmättningsfil av det byggda nätets sträckning skall erhållas från anbudsgivaren i samband med slutbesiktningen. Denna sträckning bör registreras hos kommunen och kommer att registreras i Västra Götalandsregionens GIS-system. Besiktningsmannen skall komma från ett av leverantören oberoende företag. Kostnaden för besiktningsman är stödberättigad.

5.6 Mallar

Kommunen ska använda de mallar till förfrågningsunderlag samt avtal med Bredbandsoperatör som Västra Götalandsregionen har tagit fram. Genom att använda avtalsmallen kommer kommunen att säkerställa att korrekta villkor används gentemot Bredbandsoperatören.

I mallarna har Västra Götalandsregionen också redovisat när kommunen kan göra avvikelser. När det gäller avtalsmallen är inga avvikelser tillåtna utan Västra Götalandsregionens godkännande.

När projektet är klart skall i den nya fiberanslutningspunktens nodskåp/hus finns en av Västra Götalandsregionen framtagna dekal som bekräftar att detta projekt är delfinansierat av Västra Götalandsregionen. Dessa kan fås av Västra Götalandsregionens handläggare när det är dags för slutredovisning.

5.7 Dokumentation och registrering av fiberstrukturen

Fibersträckning skall ha en början i ett fiberstamnät hos en kommersiell aktör som ingår i det svenska fiberstamnätet. Av marknaden etablerade band för utmärkning av fibern skall användas. Nätet skall mätas in digitalt enligt vad som beskrivs under upphandling och vara en del av slutredovisningen. Inregistrering av fiberinfrastrukturen skall ske i Ledningskollen.se med lämplig kontaktperson angiven.

En kontroll av kulturminnes närvaro och andra miljöaspekter för området och tänkbara sträckningar dit skall göras genom samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län och kommunens miljöenhet innan upphandlingen sker.

5.8 Stödberättigade kostnader

I det stödberättigade underlaget får ingå projekteringskostnader, grävning/schaktning, markavtalskostnader, tillståndskostnader, återställningskostnader, kanalisationsmaterial (minst 2 rör som gärna får vara av multiduct-typ), nodskåp, brunnar, fiberkablar, dragning, svetsning, termineringsutrustning, dB mätningar, inmätning av sträckning, ledningsrättskostnader, oberoende besiktning, dokumentation samt leverantörens projektledning. Ideella eller egna resurser skall inte inräknas.

6 Ansökningsprocess och transparens

Ansökningsblankett finns på www.vgregion.se/bredband.

Ansökan inkl bredbandstrategi med marknadsanalys enligt ovan kommer att ligga ute på Västra Götalandsregionens hemsida under minst en månad innan beslut.

Skulle någon aktör under denna månad hävda att detta område byggs ut på kommersiell grund med likvärdig trådbunden teknik skall denne redovisa en affärsplan och tidplan på högst tre år för projektet. Om inte detta kan påvisas fortsätter ansökningsprocessen enligt nedan. Uppgifter om samtliga beviljade stöd kommer att finnas tillgängliga på Västra Götalandsregionens hemsida under avtalstiden sju år och därefter ytterligare tre år i arkiv. De projekt som erhållit stöd om mer än 500.000 Euro kommer att finnas under en särskild rubrik.

Process VGR-Bredbandsstöd

